

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegrafulu ése de dona ori pe septe-
mana: joia si Duminec'a. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la espeditu-
ra foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani
ga'ta, prin scrisori francate, adrese
catra espeditura. Pretiulu prenumerati-
unei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear' pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Nru 11. ANULU XII.

Sabiu, in 6 Februaru 1864.

tru provinciele din Monarchia pe unu anu
8 fl. éra pe o jumtate de anu 4. fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12f
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu cu litere
mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si
pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Pr. Nr. — 67.

An die Redaction des „Telegrafulu Romanu“, zu Handen
des Herrn Zacharia Boiu, hier.
Die beiliegende amtliche Berichtigung ist in die nach deren Emp-
fang zu nächst erscheinende Nummer des Telegrafulu Romanu
unverändert aufzunehmen.

H. Polizei = Direktion

Hermannstadt den 13. Februar 1864.

Neidhart,

Pol. Ober Emr.

N. Præs. 204/1864.

Oficiosa indireptare.

„Telegrafulu Romanu“ in nr. 4. din 12. Ianuariu a. c.
aducandu scirea, ca judele cercualu Ladislau Olteanu, care
pentru ilegalitatile se se fusesse suspendatu din Postu, s'a ré-
pussu iara oficiu — din intre altele „ca repunerea judelui cer-
cualu Olteanu sau facutu prin uneltirile protectori-loru si anu-
me prin luarea unui protocol fortiatu; mai incolo ca numi-
tulu jude cercualu din post a de resbunare aru fi arre-
statu pe unu invetiatoriu comunulu“ etc.

Din ce ora din actele oficiose subternute r. Praesidiu
gubernialu s'a constatat, ca protocoळे pe a caroru temeiu
Officiolatu-lu Comitatalu Hunedorei a repusu in oficiu pe nu-
mitu-lu jude cercualu, s'au luntu in cea mai buna a' legale for-
ma, fara de a face cea mai mica fortia cui'a —
de ore ce mai incolo arrestarea dascalului satescu Ioanne
Culca nu a urmatu din post a de resbunare a judelui cercu-
cualu; ci la requisitiunea Protopopiatulu gr. res. din Ili'a de
dto 30. Dec. 1863 nr. 65, in care se require oficiulu cercu-
alu alu Ilii, ca „dupa ce in comunele Booz si Tirnaviti'a se
vede a fi periclitata linistea publica si bun'a intielegere intre
locuitori prin unu corifeu Ioann Culca numitu, care propri'a
s'a auctoritate a ocupatu scol'a, se opune cu resistentia si a-
giteza poporulu in gradu supremu“ se face dispusetiuni cuve-
nite incontr'a renitentu-lui corifeu si agitatoru de poporu spre
restituirea si restabilirea ordinei etc. prin urmare impartasi-
rea de mai sus a Telegrafulu Romanu este nefundata, —

din ce ora acea impartasire se vede a fi apta de a de-
trage vazei si autoritateri diregatoriilor publice, totu de odata
se comitte judecatoriei competente de a face pasii cuviinciosi
spre persecuarea Redactorulu Telegrafulu Romanu pentru
suscitat'a impartasire, in sensulu legiloru penali.

Dela Praesidiu-lu r. Guberniu

Sabiu 13 Februaru 1864.

Inchiderea senatulu imperialu.

O depesia telegrafica a foii germane de aici „Herm.
Ztg.“ etc. dto Vienn'a 15 Februaru aduce scirea despre in-
chiderea sesiunei de fatia a senatulu imperialu.

„Maiestatea Sea Imperatulu, dice, inchise sessiunea se-
natulu imperialu cu unu cuventu de tronu, alu carui cuprinsu
principalu e urmatoriulu. Simtu o trebuintia profunda, de a
Ve vede impregiurulu Meu inainte de despartire-Ve. Vedu
cu deosebita multamire pre reprezentantii Trans-
silvaniei, cari pasira eu bucuria pe terenulu activitati
comune constitutiunale tocmai candu Tirolulu serba (be-
g anni se pare erore de telegrafia in locu de beging
Red.) giubilandu amintirea impreunarei cu Austri'a. Pe-
candu senatulu imperialu preste totu dedu ansa la fenome-
ne imbucuratoare, starea cea de necasu a unoru parti ale Un-
gariei trebui sa Me umple de jale din inima. DVostre ati
sprijinitu fratiesce ostenintiele regimulu intru a ajutori pre
cei nefericiti. Mai multe decisiuni de lege, esite din consul-
tările Dloru Vostre, priimira sanctiunea Mea. Galiti'a resari-
téna, si Bucovin'a s'au apropiatu de implinirea dorintieloru
loru privitoare la drumulu feratu. Propositiunea pri-
vitore la o asemenea considerare a marelui

Meu principatu Transilvania, adevratu
caspre parerea mea dereunusiau aflatu re-
solvirea dorita. Dar vointia Mea firma e, si
ingrijirea ce avia a regimulu Meu vafi indrep-
tata spre aceea, ca acésta linia de claditu, carea
Eu o cunosc forte avantagiösa (de folosu)
pentru Transsilvani'a si totdeodata mo-
mentösa pentru imperiu, sa devina in cu-
rendu realitate. — Prin intrunit'a lege de finantie e as-
siguratu fundamentulu constitutiunalu pentru tractarea cu fi-
nantiele in periodulu curinte de administratiune; prin incuviintia-
rea continuarei contributiuniloru si taxelor urcate din anulu
trecutu, precumu si a folosirei creditulu statulu a devenitu
cu potintia acoperirea trebuintieloru extraordinarie ale statulu.
— Pentru deslegarea problemei de reformarea contributiunei
suntu facuti dejá pasii preparatori. — Referintiele regimulu Meu
fatia cu puterile cele mari suntu amicabile. Cris'a, escata
intre Dani'a si Germani'a, s'a scaritu pâna la eveniminte bel-
lice. Eu amu luat parte la esecutiunea confederativa in
Holstein, si amu de cugetu, ca impreuna cu Prussi'a sa
iau Schleswig-ul zelogu pentru implinirea oblegamin-
teloru din partea Daniei. Brav'a conducere, eroiculu curagiu
alu armatei aliate dedura dreptulu si onorei Austriei, Prussi-
ei si Germaniei intregi satisfactiune repede, stralucita. Re-
sultatele atatu pe gloriöse, — nu pentru scopuri de ambitiune
si cucerire, ci de dreptate, — speru cu confidintia ca voru as-
sigura tieriloru, celoru vatamate atatu tempu in drepturile lor,
unu venitoriu fericitu, si nu voru periclitu in estindere mai
mare pacea lumei si a patriei nostre. Austri'a a dove-
ditu, ca n'form'a sea cea ntinerita pastreza
spiritulu celu bunu de de multu, si in calile
cele none de libertate ale vietiei de statu
a luat cu sine ereditatea puterei si a glo-
riei se! —

Dela senatulu imperialu.

Repede, ca candu aru simti „sfarsitul dileloru se!“, se
ndeasa un'a ntr'alt'a siedintiele senatulu imp., si ca nici o-
data vedemu acumu catra capetulu sesiunei sborandu proie-
ctele de legi din camer'a ablegatiloru in cas'a magnatiloru.

Cas'a de sesu destbatu in siedintia 28 din 8 Febr.
c. n. relatiunea comisiunei finantiale
pentru controlarea datorieloru sta-
tulu.

Cas'a ablegatiloru continua si fini in siedin-
tia 85. din 9 Februaru c. n. desbaterea asupra celoru 7
diferentie dintre ambele case in privintia bugetulu. Resul-
tatulu fu, ca purcediendu comisiunea amestecata din princi-
piulu: ca summele mai mici se cuprindu in cele mai mari,
si dupa acesta principiu statorindu legea finantiala pe anulu
1864, cas'a ablegatiloru priimesce de alu seu a-
cestu principiu, precumu si consecuin-
tiele emanate din elu. Si asiá
töte spesele statulu din 1 Novembre 1863 pâna
in 31 Decembre 1864 suntu 614,260,059 f.;
töte veniturile statulu in acelasi restempu 568,547,335 f.
va sa dica mai multe spese decâtu venitulu, re-
spective datorii de statu pe acestu periodu de 14 luni.
45,712,724 f.

De interesu specialu pentru noi Transsilvanii e alu doi-
lea obiectu adusu la ordinea dilei. Acel'a e raportulu
comisiunei asupra propunerei ableg.
Baritiu, privitoru la mai multe dorintiesi ascep-
täre referitoare la comerciulu Transsilvaniei
cu principatele dela Dunare (rectius: cu prin-
cipatele române unite. Red.) Refer. Br. Dobloff cuprinde

tóte 8 dorintiele ableg. Baritiu intr'un'a, si propune a se provocá in. regimu:

cá in interesulu bine inticlesu alu Austriei, preeumu si alu principatelor delá Dunare sa ia o cale, carea fára de a se amestecá in incurcaturile *) de statu ale acelor tieri, concedu a se face invoieli, prin cari referintiele vecinale sa devina mai amicabile, pedeele comerciului mai liberu sa se delature si mesurile spre scopulu acest'a sa se inainteze.

La acestea propune a se mai adauge si dorintiele speciale: „cá storsatureloru (mancatorieloru), cari se facu prin organele imperatesci la visarea paspórtelor si cari suntu o sarcina grea mai cu seama pentru marginenii Transsilvaniei, sa se puna capetu.“ — Despre amendóue punctele acestea propune comitetulu a se face amintire la bugetulu ministeriului de comerciú si economia natiunala.

Camer'a priimesce propunerile comitetului.

Cas'a desusu in siedinti'a 29. din 10 Februaru priimi si ea propunerea comisiunei amestecate: de a se'n-voi ambele case in piivinti'a celor 7 puncte de divergintia la incuviintiarea summelor mai mici. Conte Leóne Thun adusesse o propunere contraria, carea insa la votarea nominala remáne'n minoritate de 23 fatia cu 33 voturi.

In cas'a ablegatiloru era sa se'ncepa in siedinti'a 86. din 10. Februaru unu obiectu fórté momentosu, adica:

propunerea lui Ryger: de a se pune justiti'a civila si penala a tuturor regatelor si tieriloru sub competinti'a senatului imperialu mailargu (de a se face un'a justitia pentru tota imperati'a.)

Ryger si motiveza propunerea sea si propune a se predá unei comisiuni de 9 membri; dar ministrulu de statu, cavalerulu de Schmerling enuncia, ca tempulu nu e oportunu (priinciosu) pentru acestu proiectu; cáci o schimbare atátu de afunda in constitutiune nu se póte face pána atunci, pána candu voru fi de fatia in senatulu imp. representantit tuturor regatelor si tieriloru, si de aceea regimulu aru dori, cá lucrulu acest'a deocamdata sa remána intru atát'a.

Propunerea lui Ryger: de a se luá obiectulu la pertractare, se aduce la votare; dar remáne in minoritate ecclatanta: numai 3 ablegati lu sprijinescu. —

Apoi desbate si priimesce camer'a unele modificári ale legi pentru controlarea datorieloru statului.

O fundatiune noua.

Unu actu de rara filantropia inregistrámu cu fericire din partea dómnei Elen'a Birt'a nascuta Gib'a din Aradu. Acesta dómna, nascuta din tata grecu si numa romána, reposata in 13/25 Ianuariu a. c. la Pest'a si immormentata la Aradu, afara de aceea ca a testatu: bisericei rom. cat. din Aradu 2000 f., bisericei catedrale románe din Aradu 4000 f., bisericei g. n. u. din Bichisiu 1420 f., scólei g. n. u. din Bichisiu spre imbunatatirea platiei invetieteresci 1000 f., bisericei g. n. u. din Oradea mare 1000 f., pentru imbunatatirea platiei cantorelui grecescu 500 f., bisericei g. n. u. din B. Ineu 1000 f., bisericei g. n. u. serbesci din Aradu 500 f., bisericei augustane din Aradu 500 f., bisericei elvetice din Aradu 500 f., Xenodochiului Aradanu 1000 f., Casei seraciloru din Aradu 1000 f., pentru 12 veduve 1200 f., a facutu si o fundatiune de 48,000 f. sub numele „Asiediamentu Elenei Birt'a nascuta Gib'a“, din cari se voru infiintiá 12 stipendii a 200 f. pe anu pentru 12 tineri románi si greci de religiunea greco-orientala (neunita.) Actulu in sine e prea mare, rezultatele lui voru deveni prea estinse, prea momentóse si prea binefacátóre, decátu cá sa nu publicámu si noi, dupa „Concordia“, punctulu respectivu din testamentu in totu cuprinsulu lui; cáci simtímu o datorintia sacra, a pastrá generatiunei presinte si venitóre numele acestei femei románe, carea va fi a trei'a stea lángha cei doi mari binefacatori ai tinerimei si prin ea ai natiunei; va fi, dicemu, numele Birt'a—Gib'a alu treilea lángha ilustrele nume Romantiai si Jig'a! — Eata ce dice testamentulu.

§ 23. Luandu in privintia, cumca institute pentru inaintarea crescerei seracei tinerimi g. n. u. pre rare suntu, ma in unele impregiurári nici singuratiche institute nu suntu; si din alte institute de dupa regularea intemeietoriloru nu se pota participa; ear temeiu de capetenie alu inaintarei natiuniloru, si a bune stari precum spirituale asiá si materiale, jace in e-

ducatiune si scóla: dreptu-aceea eu cá din parinte grecu si mama romána nascuta, petrunsa de acea ostare, ca la inaintarea mai frumosului viitoriu, culturai spirituale si inflorirei acestoru natiuni dupa potintia-mi sa potu conferá, intru acea dulce sperantia, cumca acést'a a mea fapta va fi urmarita de unu salariu (dór salutaru. Red.) efectu, si cumca stravechiulu meu mormentu lu va tiené vrednicu de recunoscatóre privire: bucurosu m'amu hotaritu a infiintiá unu asiediaminte sub titlu „Asiediamentu Elenei Birt'a nascuta Gib'a“, din carea cauza prin acést'a demandu, ca dupa intrevenind'a mea mórté: esecutorulu testamentului meu, din lasamentulu meu spre acestu scopu 48,000 f. v. a. in cas'a de pastratu din Aradu séu Pest'a cá asiediamentu vecinicu sa-lu elochedie pe interesu.

Statutele asiediamentu acestui'a alu meu le cuprindu in urmatórele:

a) Acestu asiediamentu, precumu mai susu s'a disu, se va numi „Asiediamentu Elenei Birt'a nascuta Gib'a.“

b) Capitalulu acestui asiediamentu alu meu se va asiedia in cas'a de pastratu din Aradu séu Pest'a, precum esecutorulu testamentului meu cu cale va aflá.

c) Acestu asiediamentu lu supunu priveghiárei unui comitetu statornicu, rogandu pre Ilustritatea Sea Domnulu Episcopu g. n. u. alu Aradului, si in intemplarea vacantiei, pre locutenintele seu, spre priimirea presidului.

d) Acestu comitetu va stá afara de Presidele din 12 medulari, din cari deapururea si nestramutaveru 4 din cleru si 8. din mireni—civili—sa fia; de medulari acestui Comitetu pre urmatorii, denumescu, adeca:

Din cleru.

1. Ioann Rusu catechetulu preparandiei g. n. u. din Aradu. 2. Georgiu Popescu protopresviterulu g. n. u. din Buteni. 3. Iosifu Belesiu protopresviterulu g. n. u. din T. Varadi'a. 4. Petru Chirilescu protopresviterulu g. n. u. din Kis-Jeneu.

Din mireni.

1. Ilustritatea Sea Domnulu Teodoru Serbu, supremulu comite alu Aradului. 2. Ioann Popoviciu Directorulu preparandiei. 3. Alessandru Gavr'a profesore de preparandia. 4. Atanasiu Sandor profesore de preparandie. 5. Georgiu Ebesfalvay avocatulu. 6. Petru Fruscha cive din Aradu. 7. Petru Nicoliciu negotietoriu din Oradea mare. 8. Marcu Dalicia negotietoriu din Lipov'a, rogandu pre insiratii susu titlati Domni cá acést'a denumire, in interesulu tinerimei care de acestu asiediamentu se va folosi, fára de renumeratiune a o priimi; asecuratulu meu scopu prin ostenele loru a o sprijini sa bineveiesca.

e) Spre ducerea protocolului acestui comitetu rogu pre celu mai tineru dintre membrii comitetului.

f) Pre permanentulu preside alu comitetului, adeca pre episcopi'a g. n. u. din Aradu cu tota stim'a o rogu, ca scripture atingatóre de acestu alu mei asiediamentu, precum si alte scrisori a comitetului meu, destinsu in archivulu Episcopiei a se pastrá sa demánde.

g) Sfer'a afaceriloru Comitetului, mai josu se va circumscrie.

h) Din acestu alu meu asiediamentu ne'nterruptu se voru stipendia 12 elevi nascuti greci si románi de religiunea g. n. u. din Comitetele Aradu, Bihoru, Bichisiu si Cianadu, unulu câte unulu cu stipendiu anuale de 200 f. v. a. (Va urmá.)

Unu cuventu in caus'a propria.

(Continuare si capetu.)

Amu disu in nr. precedinte, ca ne'ntielegerea diuareloru romanesci din partea poporului escusa incátu-va, dar nu rectifica de ajunsu putin'a loru citire, si acum adaugemu fára téma de a fi combatuti, ca nici poporulu magiaru, nici chiaru celu germano-sasescu, care face atát'a sfara'n tíera cu cultur'a sea, nu 'ntielege de ajunsu diuarele sele respective; insa cu tóte acestea nu se scumpesce cutare si cutare comuna a aboná la cutare si cutare diuariu de limb'a sea. Cáci in comun'a 'ntrega fi-va cine-va, care sa scia spune si saténului ca ce sta'n novele, ce se mai vorbesce, ce se mai face prin lume; notarulu, invetiatorulu, preotulu arareori voru fi ori asiá de ignoranti, cá sa nu 'ntieléga baremu parte ce spunu jurnalele, ori asiá de comodi si egoistici, incátu sa nu comunice si conlocuitoriloru sei câte ce-va din cele citite.

Ce e dar caus'a, de nu se abonéza comunele romanesci cu mai multu interesu la diuarele sele?

O spunemu verde, ca dupa parerea nóstra caus'a principala e ne pasarea. Poporulu, — elu cá tóte popórele, (intielegemu cu preferintia pre saténulu) e preocupatu de „necasurile“ sele si ale tieriei; elu e adeveratulu producatoriu, producatorulu pánei si alu tuturor celor de lipsa pentru vi-

*) S'aru fi potutu dice: referintiele.

Red.

etia, si productiunea acést'a i consuma totu tempulu, încátu pentru citirea jurnaleloru, chiaru si sa le póta si sa le scia citi, nu i-arú remané tempu. Si nici ca aru fi bine, cá saténulu nostru sa lase córnelu plugului si sa apuce jurnalele 'n mâna; atunci, ce e dreptu, aru fi tempulu de auru pentru jurnalisti, dar noi cu tóte acestea nu dorimú acelu tempu. Citi dar nu póte saténulu; dar ascultá? Acést'a o póte si celu mai simplu. Deci numai de potinti'a acést'a a lui sa se folosésca conducatorii cei immediati ai poporului! Ei sa citésca, sa estraga ce e mai bunu si mai de lipsa, si sa comunice si poporului intr'o forma simpla, clara, intielegibila. Atát'a amu dori, si credemu ca avemu totu dreptulu a dori dela conducatorii poporului, adica dela inaintestatorii unei comune satesci. Déca amu voi sa imitámu si noi unu obicei de moda acum, amu strigá si noi asupr'a preotim ei; cáci ce e mai nevatematoriu si mai nepericulosu astadi, decâtu a gramadi tóte peccatele pe preotime! Dar noi nu o vomu face. Nu o vomu face, pentruca acele strigate partea cea mai mare suntú fára intielesu, parte pentru-ca in casula, despre care vorbimú noi, rol'a preotimei e numai secundaria. Dincontra insa vomu pretinde mai multu zelu, mai viua înteresare din partea oficiiloru politice: din partea amplotatiloru subalterni, a notariloru comunali si a judiloru comunali. Aici ne lovimú de nou de reulu espusu mai susu: de notarii ne-románi prin comune române; aici insa pretendemu cu cerbicia nefránta, cá judele si reprezentanti'a satului sa nu concéda, a se cheltui unu cruceriu fára scirea si voi'a lorú si fára folosulu comunei.

Si óre pentru ce staruimú noi atát'a de multu, cá jurnalele romanesci sa fia citite prin comunele romanesci? Pentru-cá sa ne marimú numerulu abonantiloru? Si acést'a nu ni s'aru poté imputá; cáci cu cátu amu avé mai multi abonanti, cu atát'a mai multu aru cresce si mijlócele redactiuniloru, cu atát'a mai ample, mai interesante, mai productive si mai folositoare aru deveni si jurnalele. Ele, care astadi, unulu cá si altulu, vegetéza d'abiá de adi pâna mâne cu trei patru sutisiórele lorú de abonanti, prin participarea comunelorú cá prin o lovitura magica s'aru poté ureá la numerulu duplu, si redactiunile aru poté sacrá totu tempulu si tóte poterile lorú pentru aventura diuareloru sele.

Dar nu atátu pentru acést'a dorimú si pretendemu sprijinire mai caldúrsa din partea comunelorú satesci, cátu mai vertosu pentru aceea, cáci diuarele suntú astadi cele mai bune educátore (crescátore) politice ale popóreloru. Ele suntú resarite din viétia popóreloru, si radacin'a, din carea-si tragu necurmatu suculu vietiei, e viétia poporului. De aceea ele iau cea mai activa si mai intima parte la placerile si dorerile, la castigurile si suferintiele, la binele si la reulu lui; ele cá nisce oglinde arata starea lúmei, combina presintele cu trecutul, trecutul si presintele cu venitoriulu; ele desfasura tabloulú celu mare alu istoriei, si ne aducú la cunoscintia faptele bune si rele, nobile si condannabile ale altoru popóre, ale altoru staturi, si si ale nóstre chiaru, impreuna cu urmárilu lorú. Si 'ntr'adeveru, panacandu nu vomu fi in stare a dá poporului, intielegemu sateanului nostru, o crescere graduata politica; panacandu nu ne va succede a desceptá in elu consciinti'a drepturiloru si a datorintieloru lui; panacandu elu nu va cunósce positiunea sea in comuna, in municipiu, in tíera, in imperiu; panacandu nu va sci deosebú un'a forma a regimului de cealalta; panacandu preste totu nu se va cunósce elu insusi pre sine: pâna atunci elu remáne o turma risipita fára planu, fára spiritulu si fára viétia, lasatu prada astutiei, arbitriului, potentiei, intemplárei; ear conducatoriulu devinú nisce generalifára armate.

Acést'a aru trebui sa o precúgete cu multa seriozitate toti acei'a, cari voiescu binele, inaintarea, fericirea poporului nostru. Nici unu poporunu póte fi fericitu, care nuse scie fericú insusi pre sine.

Eata dar, pentru-ce staruimú atát'a pentru citirea diuareloru romanesci din partea comunelorú române!

Bucovin'a, de sub ruinele cetátii Arco-padara, Ianuariu 1864.

In anulu 1843. 10/22 Martiu nr. 2786 a esitu din cancelari'a consistoriala din Cernautiu urmátorea ordinatiune:

Maiestatea Sea c. r. a bine-voitu a-si respicá prea grátiosu dorinti'a, cá sa se infiintieze bibliotece in protopresviterii si parochii, neinsarcinandu-se insa nice unu fundu publicu cu infiintierea acést'a.

Fiindu ca e in interesulu santei nóstre biserice dreptu-credincioase si alu consistoriului, cá clerulu diecesanu in Bucovin'a sa se întarésca in principiile religiunei sale si sa

pasiésca nainte in cultur'a sea religioso-morala: de aceea se impune protopresviteratelorú detorinti'a ne'ncungiuravera, de a 'nriuri in modulu celu mai lucrativu si mai zelesu, cá atátu in locurile protopresviteratelorú, cátu si dupa potintia in statiunile cele mai alese ale cercuriloru parochiale sa se infiintieze prin cumperature, legate si contribuiuri de buna voia incetu cu incetu bibliotece de cárti nedaunátiose pentru ortodocsia, cari sa sierbésca de lectura fia-cárnia din pastorii sufletesci, care aru tinde a-si largi sfer'a sciintifica.

Resultatulu lucrativitáti are protopresviteratulu a-lu inscrie si a-lu tine evedinte intr'o consemnatiune facuta dupa formulariulu alaturatu, *) care consemnatiune este de asternutu consistoriului antáiu in lun'a lui Ianuariu 1845. si apoi totu deun'a dupa decursulu trieniulu urmatoriu.

Eugen m. p.

In anulu 1849. 23 Inniu (5 Iuliu) Nr. 2016 aduce aminte consistoriulu de ordinatiunea acést'a, ambiandu protopresviteriele, „cá sa se silésca a introduce in trieniulu curgatoriu bibliotecele acestea atátu de folositoare pentru întemeierea si acrescerea culturai religioso-morale a preotimei séu a incepe macaru a le introduce prin anuala adunare de bani dela preotime.“

Cu tóte acestea noi nu aflámu nicairea date, ca preotii aru fi contribuitu intr'unu feliu care-va pentru infiintierea bibliotecelorú acestora, nece ne este cunoscutu, ca protopresviterii aru fi cautatu cu adinsulu a implini acceptarea acést'a a Consistoriului, carele si elu nu-i fára de vina in caus'a acést'a, intrelasandu din anu in anu a cere dela protopresviteri cu rigorositate consemnatiunile atinse, si asiá dandu uitárei unu institutu atátu de cumpanitoriu pentru progresulu in sciintiele teologice.

Asta intrelasare cu atát'a e mai nefavoritóre pentru consistoriu, pentru ca face sa cada asupra-i prepusulu, ca lui nu-i este de alt'a aminte, decâtu de a dá ordinatiuni; implinescu-se acelea insa, au neimplinescu-se? totu atáta, pe candu s'aru cadé, cá ele sa fia observate intocma cu tóta scumpatatea. —

Ce folosu acumu, ca Consistoriulu in anulu 1856 in 1/13 Augustu cu Nr. 1249 a datu ordinatiunea despre predicare si facerea predicelorú, déca acést'a nu se póte pune in lucrare din lips'a mijlóceloru? Ce folosu, ca in anulu 1857 s'a introdusu prin ordinatiunea din 8/20 Februaru nr. 3924 prea frumosulu si neaperverulu institutu alu adunantieloru pastorale, déca acestea, afara de aceea ca nu se tinu regulatu la restimpurile anumite, remánu, de câte ori se si tinu, fára fiintia, neexploatate, ci numai formalitate, si iarasi din lips'a mijlóceloru?

Ce folosu, ca acumu in dílele cele din urma s'au impartitu intre barbatii cei mai de frunte ai preotimei întrebári de totu fiintiale pentru biseric'a nóstra, precum e ceea despre autonomi'a bisericei gr. or., despre administratiunea averei ei etc. spre a le respunde, radimandu-si dísele pe citate din isyóra, déca i vedi acumu sbierandu dupa isvóre, neesistandu in tóta Bucovin'a mai multu decâtu dóne biblioteci, si anca si acelea de totu serace de opuri cu cuprinsu curatu si limpede de sciinti'a orientala, fára de amestecu apuseanu?

Este adeveratu, ca la bibliotecele susu atinse s'a pusu fundamentu, cumperandu-se cu spesele fundului relegiunariu pentru fia-care parochia câte unu esemplariu din „télcuirea testamentului nou“ compuse de profess. de Teologia din Cernautiu, p. Vasile Ianoviciu, câte unu esemplariu din predicelú pentru duminece si serbatori de peste anu compuse de locot. protop. p. Samuilu Andreieviciu, etc., si indetorindu-se si ceilalti professori ai teologiei a dá la lumina câte unu opú despre obieptele, ce le propunu, care si acestea sa se póta procurá pentru bibliotecele parochiale; dar acestu inceputu inca-i sblabu, mai alesu ca professorii de Teologia, — spre mirarea tuturor'a anca n'au datu la tipariu nimic'a, ba anca unii se tinu, ca nici n'aru fi indetoriti de a dá cev'a, „fiindu-ca ei cá professori suntú numai oblegati de a propune in prelegeri“, de si natiunea intréga pretinde dela dènsii, cá dela nisce professori ai unui institutu mai bine organisatu de feliulu acést'a, sa inriurésca cu sciintiele sale nu numai intre patru paretu cu gur'a, ci si cu tipariulu in cercuri mai largi.

In astfelu de impregiurári, si avendu in vedere cerintiele sciintiale ale timpului de acumu, au ajunsu preotimea la a usprediecea óra, in care trebuie sa se îngrijésca de bibliotecele parochiale si sa le vina in ajutoriu cu totu feliulu de contribuiuri anuale si daruiri de bani si de cárti.

Si in adeveru, déca luámu seam'a la starea materiala a preotimei, nu se cere nici decâtu multu, cându se pretin-

*) care insa, fiindca cu rubricatelu lui aru fi intardiatu estrea foi, dar si afara de aceea prin descrierea premergátore se suplinescu de ajunsu, nu-lu mai comunicámu. Red.

de, că fia-care preotu sa contribuie pe anu, spre scopulu a-cest'a câte 6 f. v. a. séu câte 10 cr. v. a. dela fia-ce im-mormentatiune, care aru face pe anu, adunandu-se dela toti preotii din pastoria, la 2000 f. v. a. — Dr. I. . . .

Varietăți și noutăți de di.

Comun'a israelita din București cântă în 24 Ianuarie — diu'a unirei principatelor — imnul următoriu.

Înainte ta Parinte,
Tu alu lumei creatoru,
Te rogăm sa iei aminte
Imnul nostru rogatoru.
Tu esti celu ce-ai scos lumin'a
Din nimicu la începutu,
Tu esti celu ce'n Palestin'a
În mare ne-ai crescutu.

Tu esti Domnu în asta lume
Si pe tine te strigamu,
Alu teu sântu și mare nume
Diu'a năptea-lu cântăm:
Mare 'i Domnulu ce lu cânta
Israelu poporulu seu;
A lui lege este sânta,
Elu e singuru Domnedieu!

Asta tiéa de doru plina,
Estu edemu desfătoru,
Unde tie toti inclina
Înim'a și fruntea loru,
Din înalt'a ta marire
O scutesce de cei rei,
Carii cautu prin uneltire
Sa o sfășie 'ntre ei.

Ear acelu'a ce tine
Sceptrulu ei de Domnu și fiu,
Printiului ce crede 'n tine,
Alessandru Ioan antăiu,
Fa că singuru sa supuie
Pe ai patriei dusmani,
Sub piciorulu lui sa puie
Arm'a crudiloru tirani.

Romani'a s'o 'nfloréscă
Că si Rom'a mum'a s'a,
Ear în tronu'i sa-lu umbréscă
Lauri și iubirea t'a.
Dómne, Dómne, tu esti mare,
Dela tine noi sperăm
A Româniloru salvare
Dela tine acceptăm! — Granda.

Colecte pentru soldatii raniti din Schleswig se facu foarte multe; ableg. Brosche adunase dela senatorii imperiali aprópe la 2000 f.

Prospectu politicu.

De cându au desiertatu Danii intariturile Danewirk-ului diplomati'a au inceputu a desvoltá o activitate nespusa.

Se dice ca Prussi'a și Ausrti'a inca de mai nainte tinea din toate puterile într'acolo, că sa nu dea prin actiunea loru ansa la unu conflictu european. Dupa cum se vede din purtarea Generalului Wrangel, ducatele deocamdata trebuie ocupate, și dupa cum se vede mai departe Schleswigulu, numai de Austro-Prusi. Ducatul cestu din urma, carele nu au fostu proprietate a federatiunei, și pre carele lu ceru Nemtii numai pentru numerulu celu mare de Nemti dintr'ensulu și pentruca e adaptu de cultura de a loru, lu voru tine dăra Austro-Prussii că zalogu. Angli'a crede dăra, ca protocolulu dela 1852, carele asigura Daniei întregitatea monachiei, e în valóre, și asiá dăca nu se póte restitui status quo, celu pucinu ducatul Holstein că tiér'a a federatiunei sa se re'ntórca la federatiune, și cá sa se multiaméscă și simtiulu nationalu alu Nemtiloru, sa li se dea și partea cea nemtiéscă a ducatului Schleswig. De va fi diplomati'a întie-lésă cu asiá ceva nu scimu; nemtii de siguru ca nu. Dar nici Danii nu credu asiá ceva. Ei dincontra credu, ca equilibriulu european are lipsa de întregitatea monarchiei loru, prin urmare la ce o resistintia pentru de a fi séu a nu mai fi, candu în finea luptei totusi va sa ia diplomati'a firele amána spre a le descurcă. Dar apoi pentru ce totusi lupta? Pentruca poporulu danu inca, că multe alte popóre neesperte, vrea sa aiba resboiu, vrea sa invinga, și vrea, că sa nu se mai tragane cu constitutiuni mai multe, ci numai cu un'a unitaria pentru tota Dani'a. Regele se vede a fi supusu poporului, și de aceea de oparte iau facutu pe voia, de alta nu au vrotu sa se strice cu diplomati'a.

Nu va trece multu, și trupele Austro-Prusse voru fi ocupatu Schleswigulu întregu. Atunci mai lesne va fi de vedutu, ce directiune are sa ia cestiunea acést'a.

Din Paris aduce „Botschafter“ sciri foarte îngrozitoare. Elu dice, ca cuvantarile lui Thiers aru fi provocatu ideea de o noua lovire de statu. Totu acelu diuariu ne mangaia, ca

sau resfiratu toate necuratele naluci de acestu feliu, din cauza ca imperatul vrea sa-si îndrepte atentia pucintelui în a-fara.

Din Itali'a din ce se apropia acumu primaver'a, din ce sunt si scirile cele infocate de resboiu totu mai reci. Despre regele Victoru se dice, ca nu au fostu la Milanu comitatu de fiiulu seu Amadeu. Aci sa fia primitu în audientia pre Pasolini, carele au adusu o scrisóre dela imperatul Napoleonu. Scrisórea acést'a se dice mai departe, ca aru fi consternutu pre regele forte. — Despre Garibaldi se dice, ca iara patimesce de ran'a ce se spartu de nou, asiá încátu nu sunt prospecte de a poté parasi insul'a Caprera. Încercările regelui de a pact'a cu Garibaldi, sau respinsu. Cu toate cele de mai susu în Itali'a sunt multi, carii credu în resboiu și inca în resboiu pentru eliberarea Venetiei.

Nr. 75—2 Publicare de concursuri.

Prin acést'a se deschidu pâna 'n 29 Februaru a. c. urátorele concursuri:

1. În urmarea intimatului consiliulu din 30 Decembre 1863. Nr. 86,844. la statiunea invetiatoréscă din S a r c e a r o m a n a, înzestrata cu emolumentele anuale de 80 f., 4 jugere de aratura, $\frac{1}{2}$ jugeru de gradina, 26 chible (galete) de grâu, 10 galete de cucuruzu, 10 galete de ordiu, 30 p. de sare, 10 p. de lumini, 1 porc de 2 ani, 2 stânjini de lemne și 6 stângeni de paie.

2. La suppliti'a invetiatoréscă din D r i n o v ' a, înzestrata cu emolumentele anuale de 42 f., $\frac{1}{2}$ jugere de livade, $\frac{1}{2}$ jugeru de gradina, 6 $\frac{2}{3}$ galete de grâu, 13 $\frac{1}{2}$ galete de cucuruzu, 33 $\frac{1}{3}$ p. de sare, 66 $\frac{2}{3}$ p. de clisa, 8 $\frac{1}{2}$ p. de lumini, 5 $\frac{1}{3}$ stânginu de lemne și cortelu liberu.

3. La statiunea invetiatoréscă din C h e v e r e s i u l u m a r e, înzestrata cu emolumentele anuale de 90 f. v. a., 2 jugere de aratura, 1 jugeru de gradina, 20 galete de grâu, 20 galete de cucuruzu, 40 p. de sare, 100 p. de clisa, 15 p. de lumini, 8 stânjini de lemne și cortelu liberu.

4. La statiunea invetiatorului de fetitie din L i p o v ' a, înzestrata cu emolumentele anuale de 262 f. 50 xr. v. a., 30 galete de grâu, 14 stânjini de lemne și cortelu liberu.

Deci dăra doritorii de a cuprinde vreunulu dintr'aceste posturi pâna la numita di (dechilinu pe fiacare statiune) au de a substerne acestui Consistoriu diecesanu concursurile sale cuviinciosu timbrate și provezute cu estrasulu de bottezu, cu adeverinti'a despre sciintiele absolute, despre servitiulu de pâna aci și despre portarea sea morala și politica.

Din siedinti'a Consistoriala scolastica tinuta în Timisióra în 16 Ianuariu 1864.

Imprumutul de statu alu Marelui - Ducatu Baden.

Sortirea în 29 Februaru 1864.

Castigurile principale sunt:

f. 40,000; 35,000; 15,000; 10,000; 5000, 4000, 2000 pâna la 47 f.

O sorte pentru sortirea de mai susu consta 1 f. v. a.

3 sorti „ „ „ constau 10 f. „ „

7 „ „ „ „ 20 f. „ „

Comisiuni sa binevoiéscă a se tramite câtu mai curendu pelânga alaturarea taxei directu la subscrisulu, pentru care indata se voru tramite promptu franco sortile, precum și dupa sortire list'a.

Negotiulu de banca și de cambie:

L. Steindecker-Schlesinger,
în Frankfurt a. M.

Mai adaugu, ca 'n tempulu din urma prin midilocirea mea s'au castigatu sorti însemnate.

Nr. 74—4

Preturile de piatia

din Sabiiu, Marti în 4/16 Februaru. 1864.

	fl.	xr.
Grâul de frunte, galét'a nemt. (Metzen) *)	3	60
„ de midilocu „	3	33
„ de códa „	3	7
Secar'a galét'a nemtiéscă (Metzen) *)	2	27
„ de midilocu „	2	20
„ de códa „	2	13
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	53
„ de midilocu „	1	47
„ de códa „	1	40
Cucuruzulu galét'a nemtiéscă (Metzen) *)	2	20

*) 3 galete nemtiesci sunt 2 galete ardelenesi.